

Söyleşi

**Kübra Erman
Karaca**

“YERLİ YAZILIMDA BÜYÜMEYİ HEDEFLİYORUZ”

Türkiye’de bilgi ve iletişim teknolojileri sektörünün 2018’de 135 milyar TL hacme ulaşacağı öngörülmüyor. Zor yıla rağmen 2018’de yaklaşık yüzde 15 büyüyen sektörde 2019’a dair beklentiler çok da olumlu değil. TÜBİSAD Yönetim Kurulu Başkanı Kübra Erman Karaca, “2019’un ikinci yarısında 2018’in ikinci yarısına göre büyüme yakalanacak. 2019 korumacı bir yıl olacak” diyor.

Özlem Aydın Ayyacı oaydin@capital.com.tr

Türkiye’de bilgi ve iletişim teknolojileri sektörünün tüm zorluklara karşın 2018’de de çift haneli büyümesini sürdürdüğü ve yüzde 15 büyüdüğü tahmin ediliyor. Büyüklüğün 135 milyar TL’ye yaklaştığını öngörüldüğü sektörde kurumsal ve bireysel teknoloji kullanımının arttığı ancak üretim kapasitelerinin düştüğü görülüyor. Bilişim Sanayicileri Derneği (TÜBİSAD) Yönetim Kurulu Başkanı Kübra Erman Karaca, sektörün Mart ayında gerçekleşecek yerel seçimlerden sonra hareketleneceğini öngörüyor. Karaca, Vizyon 2023 hedeflerine göre bugüne kadar elde edilen büyümenin 2023 yılına kadar iki kat artması gerektiğine dikkat çekiyor ve “Sektörün en büyük handikapı belirsizlik. Kurlardaki belirsizlikler, seçim takvimi, global hareketler

belirsizlik yaratıyor. 2019’un ikinci yarısında 2018’in ikinci yarısına göre büyüme yakalanacak. Gelişmiş ülkelerde gözlemlendiği gibi yazılım ve hizmet yatırımlarının daha ön

plana çıktığı bir pazar yapısına doğru ilerliyoruz. 2019 korumacı bir yıl olacak ve düşüşün devam edeceğini öngörüyoruz” diyor. TÜBİSAD Yönetim Kurulu Başkanı Kübra Erman Karaca, sorularımızı şöyle yanıtladı:

2018 yılı Türkiye’de BT sektörü açısından nasıl bir yıl olarak geride kaldı? Sektörün toplam büyüklüğü ve ihracatı nereye ulaştı?

Bilişim Sanayicileri Derneği (TÜBİSAD) tarafından her yıl düzenli olarak hazırlanan Bilgi ve İletişim Teknolojileri Sektörü Pazar Verileri Raporu’na göre bilgi ve iletişim teknolojileri sektörü büyüklüğü 2017’de bir önceki yıla oranla yüzde 18,2 büyümeye 116,9 milyar TL oldu. İstihdamını 128 bin kişiye çıkaran sektörün ihracatı da 4,7 milyar TL’ye ulaştı. 2018 yılı her sektör

için olduğu gibi bilgi ve iletişim teknolojileri sektörü için de zor bir yıl olmasına rağmen 2018'in ilk yarısında 2017 yılına göre yine yüzde 15 civarında büyüdüğü söylenebilir.

2019 yılına dair sektöre bakışınızı ve öngörülerinizi paylaşabilir misiniz?

TÜBİSAD'ın düzenli olarak yayınladığı Bilgi Teknolojileri ve İletişim Sektörü Pazar Verileri Raporu'nun 2018 sonuçlarının yer alacağı rapor Nisan ayı içinde sonuçlanacak. Ancak bir değerlendirme yapmak gerekirse 2019 yılını da ilk yarı ve ikinci yarı olarak incelemek doğru olur. Mart ayında gerçekleşecek seçimlerden sonra bir hareketlilik olacağını öngörüyoruz. Bu hareketlilikle sektör de yükselişe geçecektir. 2019 öngörülerimize göre ise yıl bazında karşılaştırma yapıldığında 2019'un ikinci yarısında 2018'in ikinci yarısına göre büyüme yakalanacak. Son 10 yılda donanım penetrasyonunun artışı ile Türkiye bilişim pazarının farklı bir olgunluk seviyesine geçtiğini gözlemliyoruz. Özellikle yerli yazılımda bu yıl yüzde 15 civarında bir büyüme bekliyoruz. Gelişmiş ülkelerde gözlemlendiği gibi yazılım ve hizmet yatırımlarının daha ön plana çıktığı bir pazar yapısına doğru ilerliyoruz. 2019 korumacı bir yıl olacak ve düşüş devam edecek. 2018 ilk 6 ayında sektörde distribütör ve donanım pazarında yükseliş yaşanmıştı. Ciroasal büyüme yüzde 26 oldu. 2019 yılının ilk çeyreğinde de 2018'in ikinci yarısında olduğu gibi bir düşüş olması bekleniyor. Piyasalardaki belirsizlik, seçim takvimi ve global hareketler her sektörü olduğu gibi bilgi ve iletişim teknolojileri sektörünü de etkiliyor.

2019 ve sonrasında Türk girişimcilerin BT'de atağa kalkacağı sektör kategorileri

"E-TİCARET 2018'DE YÜZDE 35 BÜYÜMEYİ GEÇER"

"EN HIZLI E-TİCARET" E-ticaretteki büyümeyi görmek için 2017 verilerine bakabiliriz. E-ticaret sektörü 2017 yılında yüzde 37 büyüme ile 42,2 milyar liraya ulaştı. 2013-2017 yılları arasında sektörün ortalama yıllık büyüme hızı ise yüzde 32 oldu.

Toplam pazar içinde tatil-seyahat 14,8 milyar TL, sadece online Perakende 14,7 milyar TL, çok kanallı online perakende 8,2 milyar TL, online bahis 4,4 milyar TL olarak belirlendi.

"MOBİLLE BÜYÜYECEK" Toplam perakende harcamalarının içerisinde e-ticaret payı gelişmiş ülkeler ortalaması yüzde 9,8 iken gelişmekte olan ülkelerde ise yüzde 4,8. Türkiye'de ise bu pay yüzde 4,1 ile gelişmekte olan ülkelerin altında kalıyor. Mobil ticaretin ve payının da artmasıyla birlikte bu oranın gelişeceğine inanıyoruz.

"TÜKETİCİ İLGİSİ SÜRER" E-ticaret farklı ve zengin çeşitlilikteki ürün ve hizmetlere herkesin eşit şartlarda erişmesini sağlayan önemli bir araç. Bununla birlikte 7 gün 24 saat alışveriş imkanı ve adrese teslim hizmeti tüketiciye büyük rahatlık sağlıyor. Tüketicinin aradığı her şeyi daha ekonomik şekilde bulduğunu, daha konforlu bir deneyim yaşadığı süreçte e-ticarete ilgisini kaybetmeyeceğini düşünüyoruz. Bu ilginin karşılığını da 2018 yılında yüzde 35'in üstünde bir büyümeyle alacağımızı tahmin ediyoruz.

neler olur? Nasıl gelişmeler öngörüyorsunuz?

Vizyon 2023 hedeflerine göre bugüne kadar elde edilen büyümenin 2023 yılına kadar iki kat artması gerekiyor. Sektörün en büyük handikap konusu belirsizlik. Kurlardaki belirsizlikler, seçim takvimi, global hareketler belirsizlik yaratıyor. 2019'da distribütörlerde ve donanımda çok ciddi istihdam küçülmeleri gözlemleniyor. Devletin istihdamı koruma politikasının da çok büyük etkisi var. Bu konuda distribütörler de duyarlılığı koruyacaktır. PC, tablet ve akıllı telefonda 2018'de 2017'ye göre satış adetleri önemli ölçüde düştü. TÜBİSAD'ın Bilgi ve İletişim Teknolojileri Sektörü 2017 Pazar Verileri Raporu'na göre sektörün ihracatı 2014 yılından bu yana yaklaşık 2 kat artarak 1,3 milyar dolar

seviyesine ulaştı. Özellikle Türk lirasındaki değer kaybı ve ihracat odaklı politikaların da desteğiyle sektör ihracatı son 3 yıl içinde dolar bazında 2 katı kadar arttı.

Bu artışın kaynağı ne idi?

Anket çalışmamıza katılan sektör temsilcilerinin sağladığı verilerle göre sektör ihracatının büyük bir bölümü teknoloji geliştirme bölgeleri üzerinden gerçekleşiyor. İhracatın yüzde 63'lük bölümü Avrupa Birliği ülkelerine yapılıyor. Toplamda AB ve AB dışı olarak değerlendirildiğimiz ihracatın yüzde 70'i Avrupa'ya yapılıyor. Türkiye'de sektörümüzün toplam özel sektör katma değeri, istihdamı ve yatırımları içindeki payı OECD ülkelerinin oldukça altında. Bilgi ve iletişim teknolojileri kullanımımız artıyor ama üretim kapasitemiz düşük kalıyor.